

Vergaderjaar 2019–2020

33 529

Gaswinning

Nr. 722

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 februari 2020

Met deze brief informeer ik uw Kamer, mede namens de Minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en – voor het onderdeel gezondheid – de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), over enkele onderwerpen rond de bovengrondse gevolgen van aardbevingen door gaswinning in Groningen.

Gezondheid

Bij de Regeling van Werkzaamheden van 17 december 2019 heeft uw Kamer verzocht om een reactie op het meest recente rapport van het onderzoekstraject Gronings Perspectief van de Rijksuniversiteit Groningen, «De sociale impact van de gaswinning in Groningen. Meting juni 2019» (Handelingen II 2019/20, nr. 37).

Het rapport toont opnieuw aan welke gevolgen de door gaswinning veroorzaakte bevingen hebben op de bewoners in de regio. Zij ervaren stress, wanhoop en onzekerheid. De onderzoekers geven aan dat dit deels direct door de aardbevingen komt en deels door de lange procedures ten aanzien van schadeafhandeling en versterking. Met dit rapport wordt onderstreept dat we er nog lang niet zijn.

Het kabinet erkent de zorgen in Groningen en pakt het probleem bij de kern aan door de gaswinning uit het Groningenveld versneld af te bouwen. Hiermee neemt het kabinet de oorzaak van de bevingen weg en zullen de aardbevingen en de hieraan gerelateerde klachten op termijn afnemen. Daarnaast zet het kabinet zich maximaal in voor duidelijkheid voor bewoners over de versterking van hun woningen en een soepele en snelle schadeafwikkeling.

Signalen over de gezondheidsgevolgen van de aardbevingsproblematiek zijn onder de aandacht gebracht van de gemeenten, het Nationaal Programma Groningen (NPG) en de Minister van VWS. Regiobestuurders

hebben geoordeeld dat een gerichte aanpak noodzakelijk is. Zij hebben besloten om op frequente basis met hulpverleners, onderzoekers en andere instanties aan tafel te gaan om dit kortdaat op te pakken en concrete acties te ontwikkelen ter verbetering van de gezondheidssituatie van Groningen.

Zoals eerder aan uw Kamer gemeld hebben de gemeenten de beschikking over een bedrag van € 5,4 mln. ten behoeve van de sociale en emotionele ondersteuning van inwoners (Kamerstuk 33 529, nr. 664). Deze middelen zijn onlangs ter beschikking gesteld. Het rapport van Gronings Perspectief onderstreept het belang van deze inzet.

De Minister van VWS informeert uw Kamer separaat over de acties die hij onderneemt naar aanleiding van de motie van het lid Dik-Faber c.s. over geestelijke verzorging (Kamerstuk 33 529, nr. 713).

Waardesprong

De zogenoemde Waardesprong is een maatregel die was bedoeld om speculatie met huizen in de versterkingsoperatie tegen te gaan. Tijdens het VAO Mijnbouw / Groningen van 19 december 2019 heb ik aangekondigd te zullen bezien hoe er voor kan worden gezorgd dat dit in ieder geval niet van toepassing is op eigenaren-bewoners die gewoon willen verhuizen en toegezegd uw Kamer hierover te informeren. Met onder andere makelaars en gemeenten zijn daartoe gesprekken gevoerd. Hieruit blijkt dat er op dit moment geen aanleiding is om de Waardesprong toe te passen. De zeer beperkte schaal waarop speculatie plaatsvindt blijkt juist bewoners te helpen die de versterking niet willen afwachten maar liever verhuizen. Tegen deze achtergrond heb ik besloten dat de Waardesprong tot nader order niet van toepassing is.

Taxaties Ten Post

Met de motie van het lid Sienot c.s. (Kamerstuk 33 529, nr. 683) heeft uw Kamer verzocht om vóór 31 december 2019 de taxatiewaarde te bieden aan de huizen in de pilot taxatie in Ten Post. Eind januari hebben de laatste betrokkenen uit de pilot van batch 1467 de taxatie ontvangen. Daarmee is uitvoering gegeven aan deze motie.

Afhandeling schade

Tijdens het AO Mijnbouw/Groningen (Kamerstuk 33 529, nr. 719) heeft de Minister van EZK aan het lid Sienot toegezegd om in het eerste kwartaal 2020 uw Kamer een analyse en een plan van aanpak toe te sturen met betrekking tot de verdere versnelling van de afhandeling van de schademeldingen. Met bijgevoegde brief (bijlage 1)¹ heeft de voorzitter van de TCMG/ kwartiermaker IMG mij geïnformeerd over de ambitie van TCMG (straks IMG) voor 2020, de laatste stand van zaken rondom de versnelingsaanpak en de manier waarop de werkwijze voor waardedaling en schade aan mestkelders wordt ontwikkeld.

Sinds ruim anderhalf jaar hebben Groningers een onafhankelijk en toegankelijk loket waar zij fysieke schade kunnen melden en een vaste zaakbegeleider toegewezen krijgen. TCMG heeft de ambitie om alle nieuwe schademeldingen in de reguliere procedure binnen een half jaar af te handelen. Daarmee wordt invulling gegeven aan de in de moties van het lid Agnes Mulder genoemde redelijke behandelingstermijn (Kamerstuk 33 529, nr. 649 en Kamerstuk 35 250, nr. 30). Sinds 27 januari

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

jl. geeft de TCMG in haar dashboard² inzicht in hoeverre deze doelstelling behaald wordt.

Het verder versnellen van de schadeafhandeling is een constant aandachtspunt voor TCMG. Daarvoor zijn door TCMG onder andere extra schade-opnemers ingezet, is de ondersteunende capaciteit uitgebreid om sneller complete dossiers van adressen te creëren, wordt gestuurd op sneller opleveren van rapporten en is de aannemersvariant ingevoerd. Ook bij het doelgroepenbeleid wordt constant bekeken hoe verdere versnelling kan worden bewerkstelligd. Zo heeft TCMG eerder het aantal experts om schade op te nemen bij agrarische bedrijven, mkb en monumenten uitgebreid van 5 naar 25. Op basis van de ervaringen uit de praktijk is bij mkb verdere versnelling mogelijk door reguliere schade-experts in te zetten bij de opname van fysieke schade bij mkb'ers. Dit is mogelijk omdat blijkt dat voor het mkb het vaak alleen om fysieke schade gaat. Waar nodig wordt aanvullend voor omzeterderving een specialistische deskundige ingezet en een aanvullend besluit genomen. De status van de afhandeling van de schademeldingen bij agro, mkb en erfgoed (inclusief verdeling per gemeente) is opgenomen in het dashboard van de TCMG.³

Bij de versnellingsaanpak heeft de TCMG specifiek aandacht voor de schademeldingen die het langst moeten wachten op een besluit. In november 2019 is met deze aanpak gestart. Hierbij zijn 3.080 meldingen van voor 1 november 2018 geïnventariseerd en versneld opgepakt. Inmiddels heeft de TCMG in 1.368 van deze gevallen een besluit genomen. Streven is om in de resterende gevallen die zich in de reguliere procedure bevinden voor 1 april 2020 af te ronden.

De Minister van EZK heeft de kwartiermaker IMG de suggestie gegeven de adviescommissie waardedaling te laten adviseren over het in de opdracht van Stichting Wag gehanteerde Invisor-model. Dit is conform de toezegging aan het lid Mulder, en in lijn met de door haar aangehouden motie (Kamerstuk 35 250, nr. 30) tijdens de wetsbehandeling van de Tijdelijke wet Groningen op 14 januari jl. In zijn brief geeft dhr. Kortmann aan dat hij de adviescommissie heeft gevraagd te adviseren over de methode van Invisor. De adviescommissie is daartoe bereid. De heer Kortmann zal bij Stichting WAG de noodzakelijke informatie over de methode van Invisor opvragen. Daarnaast stelt hij Invisor in de gelegenheid om de methode toe te lichten en vragen daarover te beantwoorden. Het advies van de adviescommissie waardedaling over de Invisor-methode en de zienswijze van Invisor betreft het IMG vervolgens bij het vaststellen van een werkwijze voor de afhandeling van schade als gevolg van waardedaling van woningen. Op deze wijze wordt van de meest actuele informatie gebruik gemaakt, hetgeen uit oogpunt van zorgvuldigheid van groot belang is. Hierover zal ik uw Kamer informeren.

In de agrarische sector speelt specifiek de schade aan mestkelders. NAM hanteerde voor de vergoeding van deze schade het Mestkelderprotocol. Mede na overleg met de agrarische sector heeft de TCMG een multidisciplinair panel van deskundigen ingesteld om te adviseren over de wijze waarop de TCMG schade aan mestkelders dient te beoordelen. Het panel zal in haar advies onder andere ingaan op mogelijke manieren om schade in mestkelders op te nemen en de omstandigheden op basis waarvan geconcludeerd moet worden dat de schade naar redelijkheid kan worden toegewezen aan de gaswinning in het Groningerveld. Het advies wordt eind tweede kwartaal verwacht en door TCMG met de agrarische sector besproken.

² <https://schadedoormijnbouw.nl/over-de-tcmg/cijfers/voortgang>

³ <https://schadedoormijnbouw.nl/over-de-tcmg/cijfers/specials>

Stand van zaken aanbevelingen Agrarische Tafel

Zoals toegezegd in het AO Mijnbouw/Groningen van 27 november en in Kamerstuk 33 529, nr. 706 ontvangt u hierbij de ontwikkelingen van de Agrarische Tafel (bijlage 2 en 3)⁴. In dit document wordt de stand van zaken van de eerder gemaakte aanbevelingen omschreven. Voortgang zoals de tafel schetst, inclusief de wens voor een gerichte programmatische aanpak wordt door mij en mijn collega's van EZK en LNV onderschreven.

De voorzitter van de Agrarische Tafel geeft in zijn brief aan dat er door rijk, regio en NCG en TCMG met name in het tweede kwartaal op meerdere fronten stapjes de goede kant uit zijn gezet. Zo verloopt de schadeafhandeling voor agrariërs sneller en beter door onder andere de ophoging van het aantal deskundigen. Daarnaast wordt de versterkte samenwerking tussen NCG en TCMG, het aanspreekpunt bij de NCG voor agrariërs en het reguliere contact dat de agrarische sector met TCMG en NCG heeft als zeer nuttig ervaren.

De Agrarische Tafel geeft het signaal af om waar mogelijk de aanpak voor agrariërs zoveel mogelijk verder samen te brengen. Bijvoorbeeld door, waar geïnvesteerd wordt in herstel en versterking, een soepele koppeling te maken met de programma's voor innovatie en toekomstperspectief of programma's als verwijderen asbestdaken. Dit vraagt om een programmatische aanpak waarin Rijk en regio intensief samenwerken om kansen die schade en versterken kunnen bieden voor het toekomstperspectief van de boeren in Groningen te verzilveren. Door het kabinet zal worden bekeken hoe deze aanbeveling voor een programmatische aanpak vormgegeven kan worden. De Minister van LNV vertegenwoordigt het Rijk bij de totstandkoming van dit programma.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.W. Knops

⁴ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl